

Міністерство освіти і науки України

ОДЕСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ
БУДІВНИЦТВА ТА АРХІТЕКТУРИ

Архітектурно-художній інститут
Кафедра дизайну архітектурного середовища

СИЛАБУС

освітньої компоненти – ОК 7

навчальна дисципліна - **Методологія архітектурно-дизайнерського проектування**

Освітній рівень	Другий (магістерський)	
Програма навчання	Обов'язкова	
Галузь знань	19	Архітектура та будівництво
Спеціальність	191	Архітектура та містобудування
Освітня програма	Освітньо-професійна	
Обсяг дисципліни	3 кредити ECTS (90 академічних годин)	
Індивідуальні завдання	Графічна робота	
Форми семестрового контролю	Залік	

Викладачі:

Тюрікова Олена Миколаївна, к.пед. наук, доц..каф. Дизайну архітектурного середовища, tulenanik@gmail.com

В процесі вивчення даної дисципліни студенти опановують особливості та методологію проектування архітектурного середовища. Розширюють сферу знань та досвіду в дизайні архітектурного середовища.

Передумовами для вивчення дисципліни є набуття теоретичних знань та практичних навичок за такими дисциплінами: дизайн архітектурного середовища; архітектурне проектування; об'ємно - просторова композиція.

Програмні результати навчання:

PH01. Мати спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки у сфері архітектури та містобудування і є основою для оригінального мислення та проведення досліджень.

PH03. Здійснювати передпроектний аналіз архітектурно-містобудівних об'єктів і територій.

PH04. Розуміти і застосовувати у практичній діяльності теоретичні і практичні засади проектування інноваційних об'єктів містобудування, житлових, громадських, промислових будівель і споруд, реконструкції і реставрації архітектурних об'єктів, методи досягнення раціонального архітектурно-планувального, об'ємно-просторового, конструктивного рішення, забезпечення соціально-економічної ефективності, екологічності, енергоефективності.

PH05. Знати, розуміти та оцінювати характеристики сучасних будівельних матеріалів, виробів і технологій, враховувати їх особливості при розробці інноваційних проектних рішень будівель і споруд, в проектах благоустрою міських і ландшафтних територій, при реконструкції та реставрації пам'яток архітектури і містобудування.

PH06. Забезпечувати гармонізацію об'єктів архітектури і предметного середовища, зокрема із застосуванням принципів і методів теорії дизайну архітектурного середовища.

PH08. Організовувати роботу над комплексними архітектурно-містобудівними проектами, співпрацю з замовниками та громадськістю при розробці, узгодженні і публічному обговоренні архітектурних проектів; зрозуміло доносити власні висновки та аргументацію до фахівців і нефахівців.

PH09. Застосовувати енергоефективні та інші інноваційні технології при проведенні наукових архітектурно-містобудівних досліджень та прийнятті комплексних архітектурно-містобудівних рішень.

PH13. Обґрунтовувати безпекові, санітарно-гігієнічні, екологічні, інженерно-технічні і техніко-економічні рішення і показники у комплексному архітектурно-містобудівному проектуванні.

PH15. Аналізувати міжнародний та вітчизняний досвід щодо проектування об'єктів архітектури та містобудування.

PH16. Здійснювати формування архітектурно-дизайнерського середовища житлових, громадських, промислових, ландшафтних комплексів та інших середовищних об'єктів міста.

PH17. Приймати ефективні рішення у сфері дизайну інтер'єрного середовища та його складових (адаптація інтер'єрів до запитів користувачів; «гіперінтер'єри» - наскрізні середовищні системи; просторові конструкції і матеріали в дизайні інтер'єрів; стилістичний характер інтер'єрних просторів; тощо).

PH18. Мати спеціалізовані уміння/навички розв'язання проблем, необхідні для проведення реновації і ревіталізації архітектурно-дизайнерського середовища колишніх промислових комплексів та реновації існуючих архітектурно-ландшафтних ансамблів.

PH19. Застосовувати синтез художньої та інженерної творчості в дизайні середовища: пластичні характеристики середовищних об'єктів; просторові конструкції середовищних комплексів (місто й інтер'єр); колористика в масштабі міста, середовищних комплексів і суспільних інтер'єрів; світлодизайн міського середовища та громадських інтер'єрів.

PH20. Знати і застосовувати методологію навчального архітектурно-дизайнерського проектування: типологію середовищних структур; передпроектний і проектний аналіз; вплив сучасної дизайнерської культури на формування середовища; технологічна обумовленість архітектурного середовища; контекст як необхідний фактор проектного рішення; архітектурно-дизайнерські просторові конструкції середовищних комплексів; динаміку середовищних дизайнерських систем; розробку концепції архітектурно-дизайнерського проектного рішення; стадійність архітектурно-дизайнерського проектування.

PH21. Організувати роботу над комплексними архітектурно-дизайнерськими проектами «Неархітектурних» міських систем як значимих об'єктів міського середовища (транспортні вузли, розв'язки, колишні залізні дороги і трамвайні колії, надземний транспорт, естакади, гаражі; підземні переходи, метро; пустирі, площі, дворові простори).

PH22. Приймати ефективні рішення з навігації в архітектурно-дизайнерському середовищі (обумовленість навігаційних систем міського середовища; дизайн навігаційних засобів; особливості навігаційних систем для людей з обмеженими фізичними можливостями).

Диференційовані результати навчання:

знати:

- предметні області;
- як зберегти навколишнє середовище;
- теорію і методикау архітектурно-дизайнерського проектування;
- методикау аналітичних та натурних досліджень в ДАС;
- методикау відбору та оцінювання проектних рішень.

вміти:

- спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності);
- діяти на основі етичних міркувань (мотивів);
- спілкуватися державною мовою та спілкуватися іноземною мовою як усно, так і письмово;
- абстрактно мислити, аналізувати та синтезувати;
- акцентування, продуктивної проектної діяльності, макетування та ін.);
- застосовувати методи презентації дизайн-проекту.
- проводити передпроектні дослідження;
- генерувати та розробляти дизайн-концепцію – основу композиційної структури середовища;
- застосовувати фактори індивідуалізації образу;
- застосовувати прийоми стимуляції творчої діяльності (метод інверсії).

розуміти:

- професійну діяльність;
- розуміти і застосовувати у практичній діяльності теоретичні і практичні засади проектування інноваційних об'єктів містобудування, житлових, громадських, промислових будівель і споруд, реконструкції і реставрації архітектурних об'єктів.
- методи досягнення раціонального архітектурно-планувального, об'ємно-просторового, конструктивного рішення;
- забезпечення соціально-економічної ефективності, екологічності, енергоефективності.

володіти:

- інформаційними та комунікаційними технологіями;

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№ п/п	Назва тем	Кількість годин		
		лекції	практ	самостійна
Розділ I. Особливості об'єкту та принципи архітектурно-дизайнерського проектування.				
1.1	<u>Морфологія архітектурного середовища.</u> Архітектурне середовище як форма просторового мистецтва. Морфологія архітектурного середовища обумовлена сукупністю об'єктивних формоутворюючих факторів. Зв'язок архітектурного середовища з образом, стилем життя Цільові установки архітектурно-дизайнерського проектування. Структура середовища як база диференціювання задач дизайну середовища. Комплексність та композиція – генеральні категорії просторової творчості.	4	2	10
Розділ II. Методична організація архітектурно-дизайнерського Проектування середовищних об'єктів та систем.				
2.1.	<u>Зміст методики передпроектного аналізу</u> Сутність методики передпроектного аналізу - інструменту формування проектного задуму. Обстеження, знайомство з ситуацією. Проблематизація завдання. Тематика арсеналу можливих рішень. Порівняння тем. Аналіз системи вимог до об'єкту проектування (соціальних, функціональних, ергономічних і естетичних).	4	2	10
2.2.	<u>Архітектурна ідея та дизайн-концепція</u> Дизайн-концепція – основа композиційної структури середовища. Системний пошук, проблемний варіант. Побудова загальної схеми «дерева цілей» Етапи дизайн-програми – соціальні умови; виробка творчої настанови; пошук проектної ідеї; проектна розробка. Прийоми стимуляції творчої діяльності (метод інверсії, акцентування, продуктивної проектної діяльності, макетування та ін.)	2	2	10

Розділ III. Удосконалення проектних рішень дизайну архітектурного середовища				
3.1.	Методологія проектного аналізу Інструменти естетичного контролю. Прийоми та засоби корегування прийнятих проектних рішень. Загальні композиційні схеми. Схеми масштабної координації	2	2	10
3.2.	Принципи гармонізації проектного рішення Повторення властивостей цілого в його частинах. Підпорядкування частин. Пропорційна і ритмічна сорозмірність. Синтез ознак єдності візуальної організації середовищних об'єктів проектування. Прийоми перетворення композиційної структури. Внесення нової домінанти, акцентних елементів. Збагачення і розвиток композиційної системи. Деформація образних чи тектонічних конструкцій.	2	2	5
3.3.	Проблеми індивідуалізації проектного образу. Емоційна організація середовища Фактори індивідуалізації образу середовища. Тектонічна структура. Асоціативний аналіз. Стилїстика рішення середовища. Стилї – підсумкова категорія просторового проектування. Види стилів	2	2	8
	Курсова робота «методологія гармонізації та індивідуалізації проектних рішень в ДАС»	-	4	5
Всього		16	16	58

Критерії оцінювання та засоби діагностики:

Мінімальний рівень оцінювання щодо отримання «заліку» за навчальною дисципліною *Методологія архітектурно-дизайнерського проектування* складає 60 балів та 100 балів відповідно і може бути досягнений наступними засобами оцінювання:

Засоби оцінювання		Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів
Засоби оцінювання	Кількість у семестрі		
Курсова робота	1	30	50
Практичні роботи	5	15	30
Контроль знань:			
Залік	1	15	20
Разом		60	100

Курсову роботу передбачено за матеріалами всього навчального курсу. В цій роботі студент опарує на практиці теоретичний матеріал.

При виконанні Курсової роботи студент самостійно обирає специфіку та типологію середовища: промислове, житлове, навчальне, рекреаційне тощо

На підставі аналізу середовищних умов та перспективного плану розвитку території, студент самостійно вирішує вектор архітектурно-дизайнерських пошуків та проектне завдання.

На підставі аналізу теорії та практики вирішення середовищних завдань, студент самостійно відбирає методи та засоби реалізації дизайн-ідеї.

Можлива прив'язка завдань з методології до тематики архітектурно-дизайнерського проектування.

Курсова робота представляється до захисту захисту у вигляді:

Методичного альбому ФА2 (від 3 до 5 листів) або цілісного аркушу конкурсної подачі: 800*600х, відео презентації, доповіді на студентській конференції, статті в збірник наукових праці тощо.

Обов'язкове надання матеріалу в електронному вигляді.

Зміст, кількість та форма наданих матеріалів залежить від обраної теми проекту, повинна бути узгодженою з керівником.

Методичні вказівки [3].

Практичні роботи передбачені в кількості 5 за відповідними розділами:

Розділ 2 Методична організація архітектурно-дизайнерського проектування середовищних об'єктів та систем

Розділ 3 Удосконалення проектних рішень дизайну архітектурного середовища Виконуються у вигляді клаузур. Специфіка за завдання робіт визначаються індивідуально.

Наприклад: розробити методику стильової організації фрагменту інтер'єру житлового призначення, або застосувати методи адаптації об'єкту промислової спадщини до сучасних вимог та ін. Можлива прив'язка завдань з методології до тематики архітектурно-дизайнерського проектування.

Методичні вказівки [3].

Залік проводиться для студентів, що не змогли з будь яких причин набрати необхідну кількість балів, або для студентів, що бажають збільшити вже набрану кількість балів. Здійснюється у вигляді усної бесіди з викладачем (комісією викладачів) по тематиці навчальної дисципліни та виконання клазури за тематикою вивченого матеріалу..

Інформаційне забезпечення

Основна література

1. Шимко В.Т. Архитектурно-дизайнерское проектирование. Основы теории. МАРХИ. Изд. – ООО «СПУ принт», 2003. – 297 с.
2. Тюрікова О. М., Мельнік Н.В. Методичні вказівки до виконання Курсової роботи з навчальної дисципліни «Методологія архітектурно-дизайнерського проектування» для студентів спеціальності 191 «Архітектура та містобудування», спеціалізації «Дизайн архітектурного середовища», Будівництво», Одеса, ОДАБА, 2019. – 38 с.
3. Методичні вказівки до виконання клазури курсових проектів / уклад. Г.І.Корнільєва. – К.: КНУБА, 2002. -12 с.

Допоміжні джерела інформації

1. Даниленко В.Я. Основы дизайна: Навч. посібник. – К.: ІЗМН, 1996. – 92 с.
2. Жмурко Ю.В., Панова Л.П. и др. Методические указания к изучению курса "Архитектурная композиция. Композиция-восприятие". Часть 2. - Харьков: ХДАМГ, 2002. - 60 с.
3. Панова Л.П., Шубович С.О. Методические указания к изучению курса "Архитектура композиция. Композиция-восприятие". Часть 1. - Харьков:

ХДАМГ, 2001. - 60 с.

4. Попов И.Е., Яровой А.В., Методические указания к учебному архитектурному проектированию «структурно–функциональный аспект предпроектного анализа в учебном архитектурном проектировании». – Харьков. ХИСИ. 1990.
5. Черкасова Е. Т., Методические указания к предпроектному анализу исторической городской среды в учебном курсовом проектировании (историко–культурный аспект). – Харьков. ХИСИ. 1991.
6. Шалунова Г.Б., Методические указания к учебному архитектурному проектированию «Предпроектный анализ». – Харьков. ХИСИ. 1990 г.